

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MICHALA BOBEKA
od 18. listopada 2018.¹

Predmet C-535/17

**N. K., stečajni upravitelj PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV i P. I.-ja
protiv
BNP Paribas Fortis NV**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Sudska suradnja u građanskim stvarima – Nadležnost u građanskim i trgovačkim stvarima – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Stečajni postupak – Uredba (EZ) br. 1346/2000 – Područje primjene – Uredba (EZ) br. 864/2007 – Vremensko područje primjene – Tužba stečajnog upravitelja za naknadu štete podnesena protiv treće osobe koja je protupravno postupila prema vjerovnicima”

I. Uvod

1. P. I. je bio ovršitelj u Nizozemskoj. Imao je tekući račun u banci BNP Paribas Fortis NV (u daljnjem tekstu: Fortis) u Belgiji. P. I. taj je račun koristio u poslovne svrhe povezane sa svojom djelatnosti ovršitelja. On je 2006. osnovao društvo preko kojeg je obavljao djelatnosti ovršitelja. Bio je jedini dioničar i direktor tog društva. To je društvo imalo zaseban, skrbnički račun, u banci Rabobank u Nizozemskoj.

2. P. I. je u rujnu 2008. sa skrbničkog računa u banci Rabobank u Nizozemskoj prebacio 550 000 eura na tekući račun u banci Fortis u Belgiji. On je taj iznos otprilike dva mjeseca kasnije podignuo s tekućeg računa banke Fortis.

3. I nad P. I.-jom i nad društvom proglašen je stečaj. Stečajni upravitelj zadužen za odnosne stečajne postupke, koji su pokrenuti u Nizozemskoj, sada zahtijeva od banke Fortis povrat iznosa od 550 000 eura u interesu svih stečajnih vjerovnika P. I.-ja i društva. Ta vrsta tužbe u nizozemskom je pravu poznata kao „tužba Peeters-Gatzen”. Prvi put je dopuštena 1983., odlukom Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), suda koji je uputio zahtjev u ovom predmetu.

4. U svrhu odlučivanja o pitanju međunarodne nadležnosti, sud koji je uputio zahtjev pita Sud primjenjuje li tužba poput tužbe Peeters-Gatzen na Uredbu Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku² (u daljnjem tekstu: Uredba o stečaju) ili na Uredbu Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima³ (u daljnjem tekstu: Uredba Bruxelles I).

¹ Izvorni jezik: engleski

² SL 2000., L 160, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 3.)

³ SL 2001., L 12, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.)

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Uredba Bruxelles I

5. Članak 1. stavak 2. točka (b) Uredbe Bruxelles I predviđa da se ta uredba ne primjenjuje na „stečaj, postupke koji se odnose na likvidaciju nesolventnih trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba, postupke poravnanja i slične postupke”.

2. Uredba Rim II

6. Članak 17. Uredbe (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”)⁴ (u daljnjem tekstu: Uredba Rim II) glasi:

„Prilikom ocjene postupanja osobe za koju se utvrđuje odgovornost vodit će se računa da se stvarno i koliko god je to potrebno poštuju sigurnosna pravila i pravila postupanja koja su bila na snazi na mjestu i u vremenu kada se zbio događaj koji je prouzročio odgovornost.”

7. Članak 31. Uredbe Rim II naslovljen je „Vremenska primjena”. Njime je utvrđeno da se ta uredba „primjenjuje na štetu koja proizlazi iz događaja koji su se dogodili po njenom stupanju na snagu”. U skladu s njezinim člankom 32., koji je naslovljen „Početak primjene”, ta se uredba „primjenjuje od 11. siječnja 2009.”.

3. Uredba o stečaju

8. U uvodnoj izjavi 6. Uredbe o stečaju navedeno je: „U skladu s načelom proporcionalnosti, ovu Uredbu trebalo bi ograničiti na odredbe koje uređuju ovlaštenje za pokretanje stečajnih postupaka i odluke koje se donose neposredno na temelju stečajnih postupaka, te su tijesno povezane s takvim postupkom.”

9. Članak 3. Uredbe o stečaju sadržava pravila o međunarodnoj nadležnosti. U njegovu stavku 1. nadležnost za pokretanje glavnog stečajnog postupka daje se „[s]udovi[ma] države članice unutar čijeg državnog područja se nalazi središte dužnikova glavnog interesa”.

10. U članku 4. Uredbe o stečaju utvrđena su pravila o primjenjivom pravu. Njime je predviđeno:

„1. Ako ova Uredba ne propisuje drugačije, pravo koje važi za stečajne postupke i njihove posljedice jest ono države članice na čijem državnom području su takvi postupci pokrenuti, a koja se u daljnjem tekstu navodi kao ‚država u kojoj je pokrenut postupak’.

2. Pravom države u kojoj se pokreću postupci utvrđuju se uvjeti za pokretanje takvih postupaka, njihovo vođenje i njihovo okončanje. Posebno se utvrđuje sljedeće:

[...]

(c) ovlasti dužnika i stečajnog upravitelja;

[...]

⁴ SL 2007., L 199, str. 40. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 6., str. 73.)

(m) pravila koja se odnose na ništavost, pobožnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za sve vjerovnike.”

11. U skladu s člankom 13. Uredbe o stečaju, naslovljenim „Štetne radnje”:

„Članak 4. stavak 2. točka (m) ne primjenjuje se kada osoba koja je imala korist od radnje štetne za vjerovnike dokaže da:

- je za navedenu radnju mjerodavno pravo države članice različite od one u kojoj je postupak pokrenut, i
- u tom se slučaju te radnje ni na koji način ne smiju osporiti sukladno tom pravu.”

B. Nizozemsko pravo i sudska praksa

1. Tužba Peeters-Gatzen

12. Tužba Peeters-Gatzen prvi je put dopuštena presudom suda koji je uputio zahtjev, Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), od 14. siječnja 1983.⁵ Taj sud u odluci kojom je uputio zahtjev navodi neka od glavnih obilježja te vrste tužbe, kako su razvijena u kasnijoj sudskoj praksi⁶.

13. Ako je stranka u stečaju interese vjerovnika ugrozila prije stečaja, stečajni je upravitelj ovlašten zaštititi interese svih stečajnih vjerovnika. Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) utvrdio je da je u određenim okolnostima i protiv treće osobe koja je sudjelovala u nastanku te ugroze moguće podnijeti tužbu za naknadu štete uzrokovane protupravnom radnjom, čak i ako sama stranka u stečaju nije imala na raspolaganju takvu tužbu. Sredstva ostvarena takvom tužbom koju stečajni upravitelj podnese u interesu svih stečajnih vjerovnika dio su stečajne mase, kao i sredstva ostvarena tužbom za poništenje na temelju članka 42. i sljedećih članaka Faillissementswet (u daljnjem tekstu: Zakon o stečaju ili Fw). One stoga pogoduju svim stečajnim vjerovnicima u smislu da povećavaju stečajnu masu.

14. Stečajni upravitelj takve tužbe može podnijeti na temelju članka 68. stavka 1. Fw-a, koji mu povjerava zadaću upravljanja stečajnom masom i njezinom likvidacijom. Činjenica da stečajni upravitelj ima takvu ovlast, utemeljenu na članku 68. stavku 1., neovisno o tome hoće li je upotrijebiti, ne sprječava pojedinačne vjerovnike da utužuju potraživanje na koje imaju pravo zbog protupravne radnje treće osobe. Međutim, važnost pravilnog vođenja stečajnog postupka može zahtijevati da se, u slučaju da u vezi s istim okolnostima stečajni upravitelj ima pravo u interesu svih stečajnih vjerovnika ostvariti potraživanje protiv treće osobe utemeljeno na protupravnoj radnji, prvo odluči o tom potraživanju, a potom o potraživanjima pojedinačnog/-ih vjerovnika.

15. Prilikom razmatranja tužbe koju stečajni upravitelj podnese u interesu svih stečajnih vjerovnika nema mjesta za ocjenjivanje pojedinačnog položaja svakog vjerovnika u pitanju: prvenstveno se mora ispraviti šteta koju su vjerovnici zajedno pretrpjeli. Nadalje, zajednički interes koji stečajni upravitelj nastoji zaštititi opravdava činjenicu da treća osoba ne može, u okviru tužbe Peeters-Gatzen, upotrijebiti sva sredstva koja bi joj možda bila na raspolaganju u postupcima protiv pojedinačnih vjerovnika.

⁵ ECLI:NL:HR:1983:AG4521, NJ 1983/597

⁶ Sud koji je uputio zahtjev ističe svoje presude od 23. prosinca 1994., ECLI:NL:HR:1994:ZC1590, NJ 1996/628, od 21. prosinca 2001., ECLI:NL:HR:2001:AD 2684, NJ 2005/95, od 16. rujna 2005., ECLI:NL:HR:2005:AT7797, NJ 2006/311, i od 24. travnja 2009., ECLI:NL:HR:2009:BF3917, NJ 2009/416.

16. Ovlast stečajnog upravitelja da podnese tužbu Peeters-Gatzen nije ograničena na slučaj u kojem treća osoba pripada krugu osoba koje bi, na temelju paulijanske (stečajne) tužbe (članak 42. i sljedeći članci Fw-a), bile odgovorne za sudjelovanje u navodno štetnim radnjama. Ovlast stečajnog upravitelja obuhvaća, općenitije, štetu koja je svim stečajnim vjerovnicima uzrokovana protupravnom radnjom treće osobe koja je sudjelovala u nastanku te štete. Nije potrebno da je treća osoba uzrokovala štetu ili od nje imala korist: dovoljno je da je treća osoba mogla spriječiti štetu, ali je umjesto toga ponudila svoju suradnju.

III. Činjenično stanje, nacionalni postupak i prethodna pitanja

17. P. I. je bio ovršitelj u Beeku (u Nizozemskoj), od 2002. do njegova uklanjanja s te dužnosti. Od 2002. P. I. je nadalje imao tekući račun u banci Fortis, osnovanoj prema belgijskom pravu. Taj se tekući račun nalazio u Belgiji te ga je P. I. koristio u obavljanju svoje djelatnosti ovršitelja kako bi prikupio plaćanja belgijskih dužnika.

18. P. I. je 2006. osnovao društvo s ograničenom odgovornošću PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV (u daljnjem tekstu: PI BV), čiji je bio jedini dioničar i jedini direktor. S uspostavom društva PI BV, kapital od djelatnosti koju je P. I. dotada obavljao kao samostalni poduzetnik, uključujući tekući račun u banci Fortis, prebačen je na to društvo. Društvo PI BV ujedno je imalo skrbnički račun u banci Rabobank, u Nizozemskoj, za potrebe djelatnosti ovršitelja koju je obavljalo. Na tom su se računu nalazila sredstva približno 200 njegovih klijenata.

19. P. I. je između 23. i 26. rujna 2008. prebacio, preko internetskog bankarstva, ukupno 550 000 eura sa skrbničkog računa u banci Rabobank na tekući račun u banci Fortis. On je 1. i 3. listopada 2008. s tekućeg računa u banci Fortis u Belgiji podignuo ukupno 550 000 eura u gotovini.

20. P. I. je 16. prosinca 2008. uklonjen s dužnosti zbog pronevjere sredstava čije mu je upravljanje povjereno. Kasnije mu je zbog toga izrečena kazna zatvora.

21. Nad društvom PI BV proglašen je 23. lipnja 2009. stečaj. Dana 2. ožujka 2010., stečaj je proglašen i nad samim P. I.-jom. Navedeni su stečajni postupci spojeni. N. K. je stečajni upravitelj u obama postupcima.

22. Stečajni upravitelj pokrenuo je postupak pred Rechtbankom Maastricht (Sud u Maastrichtu, Nizozemska; u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud), zahtijevajući da se banci Fortis naloži plaćanje 550 000 eura. Tvrdio je da je banka Fortis, dopustivši P. I.-ju da slobodno podigne gotovinu, protupravno postupila prema svim stečajnim vjerovnicima društva PI BV i P. I.-ja te time zanemarila svoje zakonske obveze. Prema navodima stečajnog upravitelja, radnje banke Fortis ugrozile su interese vjerovnika u obama stečajnim postupcima.

23. Prvostupanjski sud se u međupresudi proglasio nadležnim za razmatranje tužbe stečajnog upravitelja. Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Žalbeni sud u 's-Hertogenboschu, Nizozemska; u daljnjem tekstu: drugostupanjski sud) tu je odluku potvrdio međupresudom od 4. lipnja 2013., utvrdivši da se tužba stečajnog upravitelja temeljila isključivo na stečajevima P. I.-ja i društva PI BV te da je stoga spadala u područje primjene Uredbe o stečaju.

24. Prvostupanjski je sud konačnom presudom udovoljio zahtjevu stečajnog upravitelja, naloživši banci Fortis da plati 550 000 eura stečajnom upravitelju.

25. Povodom žalbe protiv te konačne presude, drugostupanjski je sud u svojoj međupresudi od 16. veljače 2016. zaključio da (načelno) ne može ponovno odlučivati o nadležnosti, jer je to već učinio u svojoj međupresudi od 4. lipnja 2013. Međutim, ujedno je istaknuo da kasnije presude Suda – od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition⁷, i od 11. lipnja 2015., Comité d'entreprise de Nortel Networks i dr.⁸ – idu u prilog navodu banke Fortis da odluka u međupresudi od 4. lipnja 2013. nije bila pravilna. Drugostupanjski je sud stoga odlučio dopustiti podnošenje kasacijske međužalbe o tom pitanju.

26. Drugostupanjski sud utvrdio je i da se Wet Conflictenrecht Onrechtmatige Daad od 11. travnja 2001. (u daljnjem tekstu: Zakon o sukobu zakona o štetnim radnjama ili WCOD) primjenjuje na štetu nastalu prije stupanja na snagu Uredbe Rim II odnosno prije 11. siječnja 2009. U skladu s člankom 3. WCOD-a, zahtjev stečajnog upravitelja treba riješiti na temelju belgijskog prava, jer su se radnje banke Fortis dogodile u Belgiji.

27. Drugostupanjski sud dalje je utvrdio da se na pitanje može li stečajni upravitelj podnijeti posebnu vrstu tužbe, kao što je to tužba Peeters-Gatzen, mora odgovoriti u skladu s pravom države koje je mjerodavno za stečajni postupak (članak 4. stavak 2. točka (c) Uredbe o stečaju). U predmetnom slučaju to je nizozemsko pravo, prema kojem stečajni upravitelj može podnijeti tužbu Peeters-Gatzen.

28. Stečajni je upravitelj sudu koji je uputio zahtjev uložio kasacijsku žalbu protiv međupresude drugostupanjskog suda od 16. veljače 2016. Stečajni je upravitelj navodio da je drugostupanjski sud, na temelju članka 4. stavka 1. Uredbe o stečaju, trebao utvrditi da se tužba Peeters-Gatzen mora smatrati „posljedicom stečajnog postupka” i da se na nju stoga primjenjuje *lex fori concursus* (to jest, nizozemsko pravo).

29. Banka Fortis uložila je protužalbu protiv međupresuda drugostupanjskog suda od 4. lipnja 2013. i 16. veljače 2016. Tvrdila je da je drugostupanjski sud zanemario činjenicu da je tužba stečajnog upravitelja uređena Uredbom Bruxelles I, a ne Uredbom o stečaju. Tužba Peeters-Gatzen ne bi bila obuhvaćena iznimkom iz članka 1. stavka 2. točke (b) Uredbe Bruxelles I, jer se ta tužba temelji na općim pravilima građanskog prava te stoga ne proizlazi izravno iz posebnih pravila koja vrijede za stečajne postupke.

30. Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) u odluci kojom je uputio prethodno pitanje ističe da se tužba Peeters-Gatzen odnosi na pravo vjerovnikâ na tužbu i na odgovornost treće osobe prema vjerovnicima, te da to pravo na tužbu i ta odgovornost proizlaze iz općih pravila građanskog prava. Međutim, ujedno naglašava da ovlast stečajnog upravitelja da podnese takvu tužbu proizlazi iz pravila o stečaju te da sredstva ostvarena takvom tužbom odlaze u stečajnu masu, a ne pojedinačnim vjerovnicima.

31. Sud koji je uputio zahtjev dvoji i u pogledu određivanja prava primjenjivog na tužbu. Drugostupanjski je sud pravio razliku između prava primjenjivog na ovlast likvidatora da podnese tužbu Peeters-Gatzen (*ius agendi*, podložno nizozemskom pravu) i materijalnog prava primjenjivog na tu tužbu (što bi bilo belgijsko pravo). Međutim, za slučaj da se primjenjuje Uredba o stečaju, sud koji je uputio zahtjev dalje pita vrijedi li za tu tužbu u cijelosti pravo koje se na nju primjenjuje na temelju članka 4. stavka 2. Uredbe o stečaju (nizozemsko pravo), kako u pogledu ovlasti za njezino podnošenje tako i pogledu materijalnog prava koje je za nju mjerodavno. Nadalje, ako to jest slučaj, sud koji je uputio zahtjev pita treba li belgijsko pravo ipak uzeti u obzir pri ocjenjivanju odgovornosti banke Fortis.

⁷ C-157/13, EU:C:2014:2145

⁸ C-649/13, EU:C:2015:384

32. U tim okolnostima, Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) odlučio je prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Je li tužba za naknadu štete – koju upravitelj na temelju svoje ovlasti upravljanja stečajnom masom i likvidiranja stečajne mase iz članka 68. stavka 1. Faillissementsweta podnosi u ime svih vjerovnika stečajnog dužnika protiv treće osobe zbog protupravne radnje treće osobe prema vjerovnicima, pri čemu sredstva ostvarena na temelju te tužbe, u slučaju uspjeha, ulaze u stečajnu masu – obuhvaćena izuzećem iz članka 1. stavka 2. točke (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima?
2. Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan i ako je, prema tome, predmetna tužba obuhvaćena Uredbom Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku: vrijedi li za tu tužbu prema članku 4. stavku 1. navedene uredbe – kako u odnosu na ovlast upravitelja da podnese tužbu, tako i u odnosu na mjerodavno materijalno pravo – pravo koje vrijedi za stečajne postupke u državi članici na čijem je državnom području postupak pokrenut?
3. Ako je odgovor na drugo pitanje potvrđan: trebaju li sudovi država članica u kojima je pokrenut stečajni postupak u tom slučaju – ako je to prikladno – uzeti u obzir:
 - (a) odredbe članka 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku na način da se tuženik protiv tužbe upravitelja za račun svih vjerovnika može braniti tako da dokaže da njegova radnja ne bi dovela do njegove odgovornosti ako bi se ocjenjivala prema pravu koje bi bilo mjerodavno za tužbu da ju je umjesto upravitelja podnio pojedinačni vjerovnik zbog protupravne radnje;
 - (b) odredbe članka 17. Uredbe (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”), u vezi s člankom 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku, odnosno sigurnosnim pravilima i pravilima postupanja na snazi u mjestu gdje se dogodila navodna protupravna radnja, kao što su financijska pravila postupanja za banke?”

33. Pisana očitovanja podnijeli su stečajni upravitelj, banka Fortis, portugalska vlada i Europska komisija. Stečajni upravitelj, banka Fortis i Komisija iznijeli su usmena očitovanja na raspravi održanoj 5. srpnja 2018.

IV. Ocjena

34. Ovo je mišljenje strukturirano na sljedeći način: započet ću podsjećanjem na kriterije razgraničavanja Uredbe Bruxelles I i Uredbe o stečaju. Primjena tih kriterija na tužbu Peeters-Gatzen dovest će me do zaključka da takva tužba spada u materijalno područje primjene Uredbe Bruxelles I (A). Zato smatram da na drugo i treće pitanje suda koji je uputio zahtjev nije potrebno odgovoriti. Međutim, kako bih u potpunosti pomogao Sudu za slučaj da na prvo pitanje drukčije odgovori, kratko ću se osvrnuti na pitanje može li se općeprimjenjivi *lex fori concursus* na temelju Uredbe o stečaju ograničiti na samo neke elemente tužbe (B), nakon čega ću, naposljetku, razmotriti možebitnu vremensku primjenjivost Uredbe Rim II na predmet u glavnom postupku (C).

A. Prvo pitanje: područje primjene Uredbe Bruxelles I i Uredbe o stečaju

35. Sud koji je uputio zahtjev prvim pitanjem u biti želi doznati koja se uredba (Uredba Bruxelles I ili Uredba o stečaju) primjenjuje na tužbu za naknadu štete koju je stečajni upravitelj podnio protiv treće osobe na temelju obveze koju mu nameće nacionalno pravo o stečaju da za račun stečajnih vjerovnika upravlja stečajnom masom te je likvidira, pri čemu je ta tužba podnesena zbog činjenice da je ta treća osoba protupravno postupila prema vjerovnicima te da će sredstva koju ta tužba ostvari u slučaju uspjeha ući u stečajnu masu.

36. Kako bi se odgovorilo na to pitanje, potrebno je odrediti je li takva tužba obuhvaćena iznimkom iz članka 1. stavka 2. točke (b) Uredbe Bruxelles I, kojom je predviđeno da se ta uredba ne primjenjuje na „stečaj, postupke koji se odnose na likvidaciju nesolventnih trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba, postupke poravnanja i slične postupke”. Uredba o stečaju primjenjivala bi se samo ako bi se za takvu tužbu smatralo da je obuhvaćena navedenom iznimkom.

1. Odnos između Uredbe Bruxelles I i Uredbe o stečaju

37. Iz ustaljene sudske prakse⁹ proizlazi da Uredbu Bruxelles I i Uredbu o stečaju treba tumačiti na način da se izbjegnu sva preklapanja pravnih pravila koja te uredbe propisuju, kao i sve pravne praznine. Shodno tomu, tužbe koje su člankom 1. stavkom 2. točkom (b) Uredbe Bruxelles I isključene iz područja primjene te uredbe spadaju u područje primjene Uredbe o stečaju. Nasuprot tomu, tužbe koje ne spadaju u područje primjene Uredbe o stečaju moraju spadati u područje primjene Uredbe Bruxelles I.

38. Sud je ujedno utvrdio, uzimajući u obzir uvodne izjave Uredbe Bruxelles I, a osobito uvodnu izjavu 7., da je namjera zakonodavca Unije bila pružiti široku definiciju pojma „građanske i trgovačke stvari” iz članka 1. stavka 1. te uredbe¹⁰. Nasuprot tomu, područje primjene Uredbe o stečaju treba usko tumačiti¹¹.

39. Navedene se uredbe stoga trebaju dopunjavati. Sud je već naveo da su stečaj i slični postupci bili isključeni iz područja primjene akta koji je prethodio Uredbi Bruxelles I, to jest iz Briselske konvencije¹², kako zbog posebne naravi područja u pitanju, koje zahtijeva posebna pravila, tako i zbog razlika u zakonodavstvima država ugovornica¹³. Međutim, ujedno je nesporno¹⁴ da je to isključenje bilo posljedica činjenice da se u vrijeme usvajanja Briselske konvencije usporedno sastavljala konvencija o stečajnom postupku, prisilnoj nagodbi, kako bi se utvrdila gore navedena posebna pravila. Te su se

⁹ Vidjeti presude od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 21.); od 11. lipnja 2015., Comité d'entreprise de Nortel Networks i dr. (C-649/13, EU:C:2015:384, t. 26.); i od 9. studenoga 2017., Tünkers France i Tünkers Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, t. 17.). Vidjeti također, u pogledu Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2012., L 351, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 289.); u daljnjem tekstu: Uredba Bruxelles I.a), presudu od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 24.).

¹⁰ Vidjeti presude od 10. rujna 2009., German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, t. 22. i 23.), i od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 22.). Vidjeti također presudu od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 25.).

¹¹ Vidjeti presude od 10. rujna 2009., German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, t. 25.), i od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 22.). Vidjeti također presudu od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 25.).

¹² Konvencija od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1978., L 304, str. 36.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 3.)

¹³ Vidjeti presude od 22. veljače 1979., Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, t. 3.), i od 2. srpnja 2009., SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, t. 20.).

¹⁴ Vidjeti presudu od 19. travnja 2012., F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, t. 21.).

konvencije trebale dopunjavati, u smislu da se Briselska konvencija ne bi primjenjivala na postupke za koje bi bila mjerodavna Konvencija o stečajnom postupku¹⁵. Iako Konvencija o stečajnom postupku¹⁶ nikada nije stupila na snagu, poslužila je kao osnova za kasnije usvajanje Uredbe o stečaju, u koju su unesene odredbe te konvencije¹⁷.

2. Isključenje: „izravno proizlaženje iz” i/ili „tijesna povezanost sa” stečajnim postupkom

40. Sud je u pogledu razgraničenja područja primjene Uredbe Bruxelles I i Uredbe o stečaju, u vezi s isključenjem predviđenim u članku 1. stavku 2. točki (b) Uredbe Bruxelles I, naveo da su samo tužbe koje *izravno proizlaze iz* stečajnih postupaka te su *tijesno povezane s njima*¹⁸ isključene iz područja primjene Uredbe Bruxelles I¹⁹. Posljedično, Uredba o stečaju primjenjuje se samo na te tužbe²⁰.

41. Sud je tu formulu prvi put upotrijebio u presudi Gourdain²¹. Kako je Sud nekoliko puta istaknuo²², ista se formulacija koristi i u uvodnoj izjavi 6. Uredbe o stečaju, za definiranje predmeta te uredbe. Ti se izrazi nalaze i u članku 25. stavku 1. drugom podstavku Uredbe o stečaju. U prvom podstavku stavka 1. članka 25. utvrđena je obveza priznavanja presuda koje donese sud nadležan na temelju članka 3. stavka 1. te uredbe²³. U skladu s drugim podstavkom stavka 1. članka 25., prvi se podstavak primjenjuje i na „odluke koje izravno proizlaze iz stečajnih postupaka i koje su s njima tijesno povezane”. Osim toga, Sud je u presudi Seagon utvrdio da članak 3. stavak 1. Uredbe o stečaju „državi članici na čijem je području pokrenut stečajni postupak daje međunarodnu nadležnost za razmatranje i rješavanje tužbi koje izravno proizlaze iz tog postupka ili su s njim tijesno povezane” [neslužbeni prijevod]²⁴.

42. Dakle, ta se formula citira kao test koji treba primijeniti da bi se utvrdilo spada li tužba (poput tužbe Peeters-Gatzen u predmetnom slučaju) u područje primjene Uredbe Bruxelles I ili pak Uredbe o stečaju.

15 Vidjeti Izvješće P. Jenarda o Konvenciji o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1979., C 59, str. 1.; str. 11. i 12.). Vidjeti također Izvješće P. Schlossera o Konvenciji o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske Konvenciji o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima i Protokolu o njezinu tumačenju od strane Suda (SL 1979., C 59, str. 71.; t. 53.).

16 Državama članicama otvorena na potpisivanje 23. studenoga 1995.

17 Presuda od 19. travnja 2012., F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, t. 24.)

18 Te se tužbe u presudi od 11. lipnja 2015., Comité d'entreprise de Nortel Networks i dr. (C-649/13, EU:C:2015:384), nazivaju „povezanim tužbama”.

19 U pogledu ekvivalentne odredbe Briselske konvencije, to jest točke 2. drugog podstavka članka 1., vidjeti presude od 22. veljače 1979., Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, t. 4.), i od 12. veljače 2009., Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, t. 19.). O Uredbi Bruxelles I, vidjeti presude od 19. travnja 2012., F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, t. 29.); od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 23.); i od 11. lipnja 2015., Comité d'entreprise de Nortel Networks i dr. (C-649/13, EU:C:2015:384, t. 27.). O Uredbi Bruxelles I.a, vidjeti presudu od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 26.).

20 Presude od 19. travnja 2012., F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, t. 29.); od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 23.); od 11. lipnja 2015., Comité d'entreprise de Nortel Networks i dr. (C-649/13, EU:C:2015:384, t. 27.); ili od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 26. i navedena sudska praksa).

21 Presuda od 22. veljače 1979., Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, t. 4.)

22 Presude od 12. veljače 2009., Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, t. 20.); od 9. studenoga 2017., Tünkers France i Tünkers Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, t. 20.); i od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 27.)

23 Vidjeti presudu od 12. veljače 2009., Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, t. 25.).

24 Presuda od 12. veljače 2009., Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, t. 21.). To je pravilo kasnije kodificirano u članku 6. stavku 1. Uredbe (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL 2015., L 141, str. 19. i ispravak SL 2016., L 349, str. 9.), kojom je Uredba o stečaju stavljena izvan snage, ali koja nije vremenski primjenjiva na ovaj predmet. U skladu s tom odredbom, „[s]udovi države članice na čijem državnom području je pokrenut postupak u slučaju nesolventnosti u skladu s člankom 3. nadležni su za svaku parnicu koja izravno proizlazi iz postupka u slučaju nesolventnosti i koja je s njim tijesno povezana, poput tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji”.

3. Primjena testa: dva kriterija ili samo jedan kriterij?

43. Međutim, nakon pobližeg uvida u sudsku praksu, valja priznati da test koji treba primijeniti u pojedinačnim predmetima nije sasvim jednostavan, osobito u pogledu (i.) definicije točnog sadržaja svakog od dvaju kriterija i (ii.) njihova međusobnog odnosa.

44. Nesigurnost se javlja već u pogledu sadržaja svakog od dvaju kriterija. Čini se da značenje izraza „izravno proizlaženje iz” varira od ocjene *izravne veze* (čime se u praksi opasno približava spajanju s drugim uvjetom) do analize *pravne osnove* tužbe (u smislu predmeta tužbe). Izraz „tijesno povezan” u kontekstu stečajnog postupka upućuje na neku vrstu testa bliskosti, mada nije sasvim jasno koje okolnosti treba uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja postojanja takve tijesne veze u danom slučaju.

45. Tu nesigurnost dodatno povećava nejasnoća u pogledu logičnog odnosa između tih dvaju kriterija, što izaziva dvojbe oko toga postoje li uopće dva različita uvjeta. Uporaba riječi „i/te” kao veznika također upućuje na logičku vezu: čitava tvrdnja je istinita ako i samo ako su ispunjena oba pojedinačna uvjeta. Dakle, radi se o dvama kumulativnim kriterijima.

46. Međutim, sudska praksa nije sasvim u skladu s tom slikom.

47. Sud je u nekim predmetima utvrdio da kada jedan od kriterija nije ispunjen, drugi nije potrebno razmatrati. Primjerice, Sud je u presudi F-Tex zaključio da nije bilo potrebno odlučiti o postojanju izravne veze između tužbe u pitanju i stečajnog postupka (prvi uvjet) jer ta tužba nije bila tijesno povezana s tim postupkom (drugi uvjet)²⁵. U presudi Nickel & Goeldner Spedition utvrdio je da tužba u pitanju nije imala izravnu vezu sa stečajnim postupkom (prvi uvjet) te da stoga nije bilo potrebno razmatrati je li ta tužba bila tijesno povezana s tim postupkom (drugi uvjet)²⁶.

48. U ostalim predmetima, činjenica da jedan od dvaju kriterija testa nije bio ispunjen nije sprječavala Sud da ispita drugi kriterij. To je bio slučaj u predmetu Tünkers France i Tünkers Maschinenbau, u kojem je Sud, nakon što je utvrdio da tužba u pitanju nije izravno proizlazila iz stečajnog postupka (prvi uvjet), razmatrao je li bila tijesno povezana s tim postupkom (drugi uvjet)²⁷. Sud je ipak utvrdio da ni drugi uvjet nije bio ispunjen. Iz tog predmeta stoga nikako nije moguće zaključiti da je jedan od dvaju uvjeta važniji od onog drugog. Međutim, potreba za razmatranjem obaju kriterija izaziva dvojbe u pogledu njihove kumulativne naravi: ako oba uvjeta moraju biti ispunjena, bilo bi suvišno oba razmatrati ako je jasno da jedan od njih nije ispunjen.

49. Osim toga, postoje i predmeti u kojima je Sud jedan od kriterija odredio mjerodavnim te ga proglasio važnijim od drugog.

50. Sud je u presudi SCT Industri, nakon što je podsjetio da je u presudi Gourdain utvrdio da se „tužba odnosi na stečaj ako izravno proizlazi iz stečaja te je tijesno povezana sa [stečajnim postupkom]” [neslužbeni prijevod], zaključio da „je stoga *tijesnost veze*, u smislu sudske prakse proizašle iz presude Gourdain, između sudske tužbe [...] i stečajnog postupka ta koja je *mjerodavna* pri odlučivanju je li isključenje predviđeno člankom 1. stavkom 2. točkom (b) [Uredbe Bruxelles I] primjenjivo” [neslužbeni prijevod]²⁸.

25 Vidjeti presudu od 19. travnja 2012., F-Tex (C-213/10, EU:C:2012:215, t. 47. i 48.).

26 Vidjeti presudu od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 30. i 31.).

27 Vidjeti presudu od 9. studenoga 2017., Tünkers France i Tünkers Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, t. 22., 27. i 28.).

28 Presuda od 2. srpnja 2009., SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, t. 21. i 25.) (moje isticanje). Vidjeti također presudu od 10. rujna 2009., German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, t. 29.).

51. Nasuprot tomu, Sud je u presudi Nickel & Goeldner Spedition, naveo da „*mjerodavni* kriterij [...] za utvrđivanje pravnog područja u koje spada neka tužba nije njezin postupovni kontekst, već *pravna osnova*”. Sud je dodao da, u skladu s tim pristupom, treba ispitati proizlazi li pravo ili obveza koja je osnova tužbe iz općih pravila građanskog i trgovačkog prava ili iz posebnih pravila koja vrijede za stečajni postupak²⁹.

52. Stoga, nasuprot pristupu iz presude SCT Industri, gdje je naglašen drugi uvjet testa, čini se da je kriterij pravne osnove tužbe povezan s prvim od dvaju uvjeta testa, to jest s činjenicom da tužba izravno proizlazi iz stečajnog postupka. Doista, Sud je u presudi Nickel & Goeldner Spedition tužbu u pitanju ocjenjivao s obzirom na taj kriterij te je zaključio da odnosna tužba nije imala izravnu vezu sa stečajnim postupkom, čime je implicirao da nije bilo potrebno razmatrati je li ona bila tijesno povezana s tim postupkom³⁰.

53. Sud je nedavno utvrdio da su *i* pravna osnova *i* tijesnost veze *mjerodavni* kriteriji: prvonavedeni za analizu prvog uvjeta (proizlazi li tužba izravno iz stečajnog postupka), a potonji za ocjenu drugog uvjeta (je li tužba tijesno povezana s takvim postupkom)³¹.

54. Stoga valja uvažiti da točan sadržaj i način primjene testa možda neće biti lako odrediti. Primjena testa oscilira između dvaju kumulativnih uvjeta (čiji obrisi, međutim, nisu jasni), ponekad se ti uvjeti spajaju u jedan ili se čak oba uvjeta zamjenjuju drukčije sročnim kriterijem.

55. Naravno, ne može se zaniijekati da će tumačenje i primjena Unijinih pravila o međunarodnom privatnom pravu uvijek, što je slučaj sa svim pravilima o sukobu zakona, uvelike ovisiti o činjenicama i kontekstu, odnosno da će varirati od slučaja do slučaja. Stoga, cjepidlačenje oko taksonomije u pravnom području koje će uvijek nužno biti kazuističko zapravo možda i nije potrebno: bliskost tužbe u pitanju i stečajnog postupka možda je najbolje ocijeniti s obzirom na opći postupovni kontekst svakog pojedinog slučaja, čime se omogućava uzimanje u obzir više različitih (ali i dalje relevantnih) elemenata.

56. Koliko god da je takav pristup načelno primamljiv, argumenti koje su zainteresirane stranke iznijele u ovom predmetu jasno pokazuju njegova ograničenja. Ako uvjet (i.) i njihov odnos nisu jasni, pristup koji nalaže ocjenu načelne bliskosti i/ili općeg postupovnog konteksta rezultira time da se svaka od stranaka (a i nacionalni sudovi) usredotočuju na različite aspekte tužbe, na temelju čega ocjenjuju je li tužba u pitanju, prema njihovu mišljenju, dovoljno tijesno povezana s tekućim stečajnim postupkom. Suvišno je reći da svaki od tih pristupa, s obzirom na to da se kao polazište ocjene uzimaju različiti elementi, dovodi do veoma različitih ishoda, osobito kada se radi o hibridnoj tužbi poput one u glavnom postupku.

29 Vidjeti presudu od 4. rujna 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 27.) (moje isticanje). Vidjeti također presude od 11. lipnja 2015., Comité d'entreprise de Nortel Networks i dr. (C-649/13, EU:C:2015:384, t. 28.), i nedavnu presudu od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 29. i navedenu sudsku praksu).

30 Presuda od 4. rujna 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 30. i 31.). U tom je pogledu zanimljivo istaknuti da je pojam „pravna osnova” već spomenut (u obliku izraza „pravni temelj”) u presudi Gourdain, iako se taj pojam u tom predmetu odnosio na oba dijela testa: vidjeti presudu od 22. veljače 1979., Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, t. 4.).

31 Vidjeti presude od 9. studenoga 2017., Tünkens France i Tünkens Maschinenbau (C-641/16, EU:C:2017:847, t. 22. i 28.), i od 20. prosinca 2017., Valach i dr. (C-649/16, EU:C:2017:986, t. 29. i 37.).

4. Test: pravna osnova tužbe (osim ako je neraskidivo povezana sa stečajnim postupkom)

57. Stoga bih predložio Sudu da prihvati test koji se u bitnome koristi od presude Nickel & Goeldner Spedition: proizlazi li pravo ili obveza – koja je osnova tužbe – iz općih pravila građanskog i trgovačkog prava ili iz posebnih pravila koja vrijede za stečajni postupak? *Mjerodavni* kriterij bi stoga bio povezan s prvim dijelom testa, to jest s pitanjem proizlazi li pravna osnova tužbe izravno iz pravila o stečaju³². Drugi uvjet testa bi pak služio kao sredstvo za provjeru rezultata dobivenog na temelju prvog dijela, ali sam po sebi ne bi bio istinski kriterij.

58. Za određivanje *pravne osnove tužbe* potrebno je ispitati narav tužbe u smislu njezina predmeta: temelji li se ona na općim pravilima (primjerice, na pravilima o štetnim radnjama, ugovorima ili neopravdanom bogaćenju) ili pak na posebnim pravilima koja vrijede za stečaj?

59. Prilikom određivanja pravne osnove tužbe potrebno je utvrditi podrijetlo i narav tužbe u smislu (glavne) meritorne analize koju predmet zahtijeva. Tako, primjerice, pravnu osnovu tužbe kojom se nastoji ostvariti ispunjenje ugovorne obveze čine opća pravila o ugovorima čak i ako je tu tužbu podnio stečajni upravitelj koji djeluje u interesu vjerovnika³³, što znači da će sredstva (potencijalno) ostvarena tužbom ući u stečajnu masu. Isto vrijedi i za tužbu koja se temelji, primjerice, na pravilima o neopravdanom bogaćenju ili na pravilima o štetnim radnjama/deliktima, o čemu je, kako se čini, riječ u glavnom postupku.

60. Bitna narav tužbe je u takvim slučajevima ista neovisno o tome tko podnosi tužbu. U tom smislu, činjenica da tužbu podnosi stečajni upravitelj (ili je ona protiv njega podnesena) jer se ta tužba podnosi za vrijeme trajanja stečajnog postupka, neće promijeniti (glavnu ili bitnu) narav tužbe. Njezina pravna osnova je ista³⁴. Isto se može reći i za činjenicu da sredstva ostvarena tužbom ulaze u stečajnu masu: ako je to puka posljedica činjenice da je tužba podnesena za vrijeme trajanja stečajnog postupka, tada ona nema nikakav utjecaj na narav tužbe.

61. Obje te promjene u pogledu podnošenja tužbe (tko je podnosi ili protiv koga je podnesena) ili u pogledu njezinih rezultata (gdje odlaze sredstva koja se njome ostvare) prirodne su i nužne posljedice postojanja tekućeg stečajnog postupka, ali one, *same po sebi*, ne mijenjaju narav tužbe koju je podnio stečajni upravitelj. Ako bi one mogle izazvati primjenu izuzeća od primjenjivosti Uredbe Bruxelles I u korist primjenjivosti Uredbe o stečaju, tada bi primjenu tog izuzeća moglo izazvati praktički sve što se dogodi za vrijeme trajanja stečajnog postupka. Otvorila bi se „stečajna crna rupa”: s obzirom na to da je pravnu radnju izvršio stečajni upravitelj, koji djeluje na temelju posebnih pravila koja vrijede za stečaj, a novac dolazi iz stečajne mase ili u nju ulazi – što je također posljedica posebnih pravila o stečaju – tada bi se Uredba o stečaju u biti primjenjivala na bilo što i sve što se dogodi unutar tih dvaju parametara.

62. Tako, primjerice, stečajni upravitelj koji potpiše ugovor o nabavi uredskog pribora koji mu je potreban da bi obavljao svoje profesionalne dužnosti zapravo sklapa ugovor u pogledu zadaća koje mu povjeravaju posebna pravila koja vrijede za stečajni postupak te to čini u interesu svih stečajnih vjerovnika. Osim toga, kupovna cijena će se (u konačnici) platiti iz ostatka stečajne mase. Međutim, to nipošto ne znači da tužba koja se podigne u sporu koji se tiče provedbe tog ugovora ima izvor u posebnim pravilima koja vrijede za stečajni postupak. Očito je da glavna tužba povezana s takvom transakcijom proizlazi iz ugovora.

32 U pogledu važnosti testa pravne osnove, vidjeti također M. Virgós i E. Schmit, Report on the Convention on Insolvency Proceedings od 3. svibnja 1996. (Izveštje o konvenciji o stečajnom postupku, dokument Vijeća br. 6500/96, DRS 8 (CFC)), t. 196.

33 Presuda od 4. rujna 2014., Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, t. 29.)

34 U tom pogledu, vidjeti presudu od 10. rujna 2009., German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, t. 32. i 33.).

63. Nadalje, potrebno je ispitati pravnu osnovu tužbe (pravila koja će biti mjerodavna prilikom odlučivanja o meritumu predmeta), a ne ekonomski i financijski razlog transakcije (primjerice, zašto je ugovor sklopljen ili zašto su određene radnje koje su u konačnici uzrokovale štetu uopće pokušane) niti, u konkretnom kontekstu delikata/štetnih radnji, koja su točno pravila (navodno) povrijeđena.

64. Tako je, kao još jedan primjer, moguće zamisliti stečajnog upravitelja koji izazove prometnu nezgodu putujući na sastanak s vjerovnicima (jer je usredotočen na tekući stečajni postupak umjesto na cestu). Ako bi oštećena stranka tužila stečajnog upravitelja, ta bi tužba očito proizlazila iz štetne radnje, neovisno o činjenici da bi se donekle moglo tvrditi da je stečajni upravitelj nezgodu izazvao zbog – i za vrijeme – obavljanja zadaće koje ima na temelju posebnih pravila o stečaju.

65. Iz te perspektive postaje jasno da drugi dio formulacije koju je Sud upotrijebio, odnosno je li tužba *tijesno povezana sa stečajnim postupkom*, zapravo nije samostalan kriterij, nego više dodatni element provjere ključnog kriterija, odnosno pravne osnove. Kriterij tijesne povezanosti tako omogućuje provjeru točnosti ocjene utemeljene na pravnoj osnovi. To čini tako što omogućuje da se u obzir uzmu ostali kontekstualni elementi koji, u specifičnim predmetima, mogu uputiti na rješenje različito od onog do kojeg bi se došlo na temelju kriterija pravne osnove.

66. Postojanje tijesne povezanosti sa stečajnim postupkom u većini bi se slučajeva provjerilo postavljanjem prilično jednostavnog pitanja: bi li se ista tužba – to jest tužba iste pravne naravi, ali, naravno, ne identična u svim aspektima – mogla podnijeti izvan tekućeg stečajnog postupka? Ako je odgovor potvrđan, tijesna povezanost koja može utjecati na ocjenu koja se provodi na temelju prvog dijela testa, uzimanjem u obzir pravne naravi tužbe, vjerojatno ne postoji.

67. Iz te perspektive, tijesna povezanost podrazumijeva *neraskidivu vezu*. Njezino postojanje utvrđuje se na temelju „da nije bilo” (*but for*) testa: ako je sličnu tužbu (ponovno, ne identičnu po svim postupovnim elementima, nego samo po pravnoj naravi) moguće podnijeti usporedno sa stečajnim postupkom ili nezavisno od tog postupka, ta tužba nije neraskidivo vezana za stečajni postupak.

68. Takav test dodatno potvrđuje nevažnost gore navedenih elemenata tužbe koji se tiču njezina podnošenja i rezultata, u mjeri u kojoj su puka posljedica postojanja tekućeg stečajnog postupka. Nasuprot tomu, odgovor može biti drukčiji ako određenu tužbu ne može podnijeti nitko osim stečajnog upravitelja ili se ne može podnijeti ni protiv koga osim njega, ili ako ta tužba zahtijeva prethodno otvaranje stečajnog postupka.

69. Naposljetku, ne može se sasvim isključiti da provjera na temelju tijesne povezanosti, u doista iznimnim slučajevima, može prevladati nad ishodom testa pravne osnove. To se može dogoditi ako danu tužbu, iako se načelno temelji na općim pravilima, obilježava velik broj posebnih pravila – primjerice, o predmetu tužbe, teretu dokazivanja, roku zastare – koja se od općeg uređenja tako značajno razlikuju da u biti čine odvojeno i posebno uređenje te koja, stoga, mogu tu tužbu gurnuti u sferu stečaja. Metaforički rečeno, ako crtežu konja dodajemo sve više i više posebnih elemenata, sama narav te životinje neizbježno će se, u određenom trenutku, pretvoriti u devu, slona ili nešto drugo.

70. Međutim, prilikom primjene testa, a osobito prilikom upravo opisane provjere u drugoj fazi, načelni pristup koji treba upotrijebiti doista mora počivati na više puta istaknutoj potrebi za uskim tumačenjem iznimke u pogledu stečaja predviđene Uredbom Bruxelles I³⁵. To dodatno naglašava činjenica da primjena te iznimke vjerojatno neće rezultirati samo odlukom o međunarodnoj nadležnosti, nego će, kako će u nastavku biti vidljivo u mojim odgovorima na ostala pitanja suda koji je uputio zahtjev, utjecati i na određivanje mjerodavnog prava.

35 Vidjeti bilješke 10. i 11. ovog mišljenja.

5. Tužba Peeters-Gatzen

71. Što se tiče tužbe Peeters-Gatzen o kojoj se radi u glavnom postupku, na nacionalnom je sudu, koji poznaje prilično složena nacionalna postupovna pravila, da razmatranja koja sam gore izložio primijeni na taj postupovni instrument te tako odredi koja se od dviju uredaba primjenjuje na tužbu u pitanju.

72. Međutim, s obzirom na glavne značajke tužbe Peeters-Gatzen kako su navedene u odluci kojom je upućeno prethodno pitanje, promatrane u vidu njezine upravo opisane pravne naravi, smatram da ta tužba uvelike nalikuje tužbi koja proizlazi iz štetne radnje ili delikta. Stoga sam mišljenja da nije obuhvaćena iznimkom iz članka 1. stavka 2. točke (b) Uredbe Bruxelles I. Dakle, na tu se tužbu primjenjuje Uredba Bruxelles I.

73. Tužba Peeters-Gatzen u odluci kojom je upućeno prethodno pitanje opisana je kao tužba koja proizlazi iz općih pravila građanskog prava, odnosno iz pravila o štetnim radnjama ili deliktima. U toj je odluci navedeno da se iz presude suda koji je uputio zahtjev od 24. travnja 2009.³⁶ čini da se tužba Peeters-Gatzen temelji na šteti koju vjerovnicima uzrokuju radnje stranke u stečaju i treće osobe. Takva se tužba odnosi na pravo vjerovnikâ na tužbu i na odgovornost treće osobe prema vjerovnicima. Dakle, takva tužba, iako ima određena obilježja specifična za stečaj, proizlazi iz štetne radnje.

74. Stoga se čini da tužba koju je stečajni upravitelj podnio protiv banke Fortis proizlazi iz štetne radnje: temelji se na navodnom propustu banke da ispuní svoje zakonske obveze praćenja i onemogućavanja podizanja gotovine, čime je, kako se čini, vjerovnicima nanesena šteta (prvi dio testa). Nijedna od opisanih posebnih značajki tužbe Peeters-Gatzen nije dovoljna da opravda utvrđenje da bi tužba poput one podnesene u kontekstu glavnog postupka bila tako tijesno povezana sa stečajnim postupkom da prevlada nad činjenicom da njezina pravna narav proizlazi iz štetne radnje (drugi dio testa).

75. Sud koji je uputio zahtjev u prvom prethodnom pitanju spominje tri takve posebne značajke.

76. Kao prvo, sud koji je uputio zahtjev ističe da tužbu Peeters-Gatzen podnosi stečajni upravitelj u okviru zadaće koju mu povjerava nacionalno zakonodavstvo o stečaju: da upravlja stečajnom masom te je likvidira za račun i u interesu svih stečajnih vjerovnika. To samo po sebi nije presudno jer se praktički sve tužbe stečajnog upravitelja podnose u okviru zadaća predviđenih pravilima o stečaju te služe upravljanju stečajnom masom i njezinoj likvidaciji za račun i u interesu svih stečajnih vjerovnika. Kako je već razmatrano u točkama 61. do 64. ovog mišljenja, ako bi to bio presudan element, svaka tužba koju stečajni upravitelj podnese u svojem službenom svojstvu bila bi, neovisno o njezinoj pravnoj naravi, obuhvaćena područjem primjene Uredbe o stečaju.

77. Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev spominje činjenicu da stečajni upravitelj tužbom Peeters-Gatzen zahtjev podnosi na temelju protupravnog postupanja treće osobe prema vjerovnicima. Smatram da taj element ne čini tu vrstu tužbe tijesno povezanom sa stečajnim postupkom. On zapravo, prema mojemu mišljenju, naglašava činjenicu da tužba Peeters-Gatzen proizlazi upravo iz štetne radnje.

78. Kao treće, Sud koji je uputio zahtjev ističe i činjenicu da sredstva ostvarena tužbom ulaze u stečajnu masu. Ni taj element, kako je objašnjeno u točkama 61. do 64. ovog mišljenja, nije presudan, jer bi u suprotnom Uredba o stečaju bila primjenjiva na praktički sve tužbe stečajnog upravitelja. Naime, sredstva koja se ostvare tim tužbama obično ulaze u stečajnu masu, jer su vjerovnici s pravom stjecanja tih sredstava iznimka, a ne pravilo u stečaju.

³⁶ ECLI:NL:HR:2009:BF3917, NJ 2009/416

79. Osim tih elemenata, sadržanih u tekstu prvog prethodnog pitanja, u odluci kojom je upućen zahtjev spominju se i dva dodatna elementa koja su tipična za tu vrstu tužbe te o kojima se također govorilo na raspravi.

80. Prvi dodatni element proizlazi iz presude od 21. prosinca 2001.³⁷, u kojoj je sud koji je uputio zahtjev utvrdio da iako tužba Peeters-Gatzen ne sprječava pojedinačne vjerovnike da u svoje ime podnesu tužbu, ako pojedinačni vjerovnik podnese takvu tužbu, važnost pravilnog vođenja stečajnog postupka može zahtijevati da se prvo odluči o tužbi Peeters-Gatzen.

81. Taj element upućuje na povezanost između te posebne vrste tužbe i stečajnog postupka, u mjeri u kojoj bi se (potencijalni) povlašteni tretman tužbe Peeters-Gatzen temeljio na postojanju tog postupka. Međutim, smatram da ta povezanost nije tako tijesna da prevlada nad ocjenom provedenom na temelju naravi tužbe, jer se čini da do tog povlaštenog tretmana ne dolazi automatski: kako sud koji je uputio zahtjev ističe, u slučaju usporednih pojedinačnih tužbi, „može” biti potrebno prvo odlučiti o tužbi Peeters-Gatzen.

82. Drugi dodatni element istaknut u odluci kojom je upućeno prethodno pitanje je taj da se, u skladu s presudom suda koji je uputio zahtjev donesenom 23. prosinca 1994.³⁸, u okviru tužbe Peeters-Gatzen položaj vjerovnika zajedno razmatra, kako bi se ispravila šteta koju su zajedno pretrpjeli. Treća osoba stoga nema na raspolaganju sredstva obrane koja bi možda imala protiv pojedinačnih vjerovnika.

83. Prema mojemu mišljenju, ta značajka proizlazi iz kolektivne naravi tužbe Peeters-Gatzen, a ne iz njezine povezanosti sa stečajnim postupkom³⁹. Ipak, točno je da se može smatrati da je to ograničenje u pogledu sredstava obrane koje je moguće upotrijebiti u konačnici u interesu stečajnog postupka, u mjeri u kojoj povećava djelotvornost tužbe koja će, ako bude uspješna, povećati stečajnu masu. Međutim, ne čini se da takva prilično uzgredna ili sporedna značajka tužbe Peeters-Gatzen upućuje na dovoljno tijesnu povezanost između te tužbe i stečajnog postupka koja bi opravdala opovrgavanje općeg zaključka utemeljenog na ocjeni naravi te tužbe.

84. Zbog svih navedenih razloga, smatram da tužba za naknadu štete koja proizlazi iz općih pravila građanskog prava, a koju protiv treće osobe, iz razloga što je ta treća osoba protupravno postupila prema vjerovnicima, podnese stečajni upravitelj na temelju svoje obveze predviđene nacionalnim pravom o stečaju da za račun svih stečajnih vjerovnika upravlja stečajnom masom te je likvidira, pri čemu sredstva ostvarena tom tužbom ulaze u stečajnu masu, spada u materijalno područje primjene Uredbe Bruxelles I.

B. Drugo pitanje i prvi dio trećeg pitanja: područje primjene lex fori concursus u skladu s Uredbom o stečaju

85. Na drugo i treće pitanje suda koji je uputio zahtjev treba odgovoriti samo ako Sud utvrdi da se na tužbu Peeters-Gatzen primjenjuje Uredba o stečaju. S obzirom na negativan odgovor koji predlažem na prvo pitanje, smatram da drugo i treće pitanje nije potrebno razmatrati. Međutim, kako bih u potpunosti pomogao Sudu za slučaj da u pogledu prvog pitanja dođe do drukčijeg zaključka, u ostatku ovog mišljenja ću se ukratko pozabaviti tim pitanjima.

37 ECLI:NL:HR:2001:AD 2684, NJ 2005/95

38 ECLI:NL:HR:1994:ZC1590, NJ 1996/628

39 Potreba za djelotvornim razmatranjem kolektivnih tužbi obično onemogućuje pojedinačno razmatranje položaja svakog tužitelja u odnosu na tuženika: vidjeti, primjerice, u pogledu nizozemskih kolektivnih tužbi, Boosters, T., *Collective Redress and Private International Law in the EU*, T. M. C. Asser Press, Hag, 2017., str. 38. i 39.

86. Sud koji je uputio zahtjev drugim pitanjem želi doznati bi li za tužbu Peeters-Gatzen, ako se na nju primjenjuje Uredba o stečaju, u skladu s člankom 4. stavkom 1. te uredbe vrijedilo pravo države članice u kojoj je stečajni postupak pokrenut, kako u pogledu ovlasti stečajnog upravitelja da podnese tu tužbu tako i u pogledu materijalnog prava mjerodavnog za tu tužbu.

87. Tim se pitanjem želi utvrditi je li moguće slijediti pristup drugostupanjskog suda u glavnom postupku i pravo koje vrijedi za ovlasti stečajnog upravitelja (*ius agendi*) razdvojiti od prava mjerodavnog za meritum tužbe. Ako bi se takav pristup prihvatio, za ovlasti stečajnog upravitelja vrijedio bi *lex fori concursus* (to jest, nizozemsko pravo), kako je predviđeno člankom 4. stavkom 2. točkom (c) Uredbe o stečaju. Prema toj odredbi, „[p]ravom države u kojoj se pokreću postupci [...] [p]osebno se utvrđuj[u] [...] ovlasti dužnika i stečajnog upravitelja”. Međutim, za meritum tužbe bilo bi mjerodavno pravo koje se primjenjuje na temelju općih (koja se ne tiču stečaja) pravila o sukobu zakona. To bi u ovom predmetu dovelo do nizozemskih pravila o sukobu zakona, jer se Uredba Rim II ne primjenjuje *ratione temporis* (vidjeti odjeljak C u nastavku). U tom bi slučaju, u skladu s odlukom kojom je upućeno prethodno pitanje, primjenjivo pravilo bio članak 3. WCOD-a, prema kojem o tužbi treba odlučiti na temelju belgijskog prava, jer su se radnje banke Fortis dogodile u Belgiji.

88. Takvo razdvajanje prava primjenjivog na pojedine elemente tužbe čini mi se problematičnim⁴⁰.

89. Kao prvo, kako je Sud naglasio⁴¹, uvodna izjava 23. Uredbe o stečaju predviđa da bi ta uredba, „[z]a pitanja koja pokriva, [...] trebala [...] propisivati jedinstvena pravila o sukobu zakona koja zamjenjuju, unutar njihovog područja primjene, nacionalna pravila međunarodnog privatnog prava”. U toj se uvodnoj izjavi dodaje da „*lex concursus* uređuje *sve učinke* stečajnog postupka, postupovne kao i materijalne, na osobe i pravne odnose kojih se to tiče”⁴². Stoga, ako bi se Uredba o stečaju primjenjivala na tužbu Peeters-Gatzen, za *sve elemente* te tužbe bila bi mjerodavna isključivo pravila o sukobu zakona predviđena tom uredbom.

90. Kao drugo, čini se jasnim da se člancima 3. i 4. Uredbe o stečaju nastoji postići, kao opće pravilo, istovjetnost između suda i prava, to jest podudarnost između sudova s međunarodnom nadležnosti i prava primjenjivog na stečajne postupke. Naime, kako je predviđeno člankom 4. stavkom 1. Uredbe o stečaju, „[a]ko [ta u]redba ne propisuje drugačije, pravo koje važi za stečajne postupke i njihove posljedice jest ono države članice na čijem državnom području su takvi postupci pokrenuti”⁴³. Prema mojemu mišljenju, Uredba o stečaju ne predviđa nikakve iznimke koje bi mogle opravdati primjenu prava različitog od *lex fori concursus* na meritum tužbe poput tužbe Peeters-Gatzen, ako se ta uredba primjenjuje na takvu tužbu.

91. Za slučaj da razdvajanje prava primjenjivog na tužbu nije moguće, sud koji je uputio zahtjev želi doznati, prvim dijelom trećeg pitanja, može li se belgijsko pravo u obzir uzeti na drukčiji način. Pita mogu li sudovi države članice u kojoj je stečajni postupak pokrenut u obzir uzeti odredbe članka 13. Uredbe o stečaju, tako da se tuženik može od tužbe Peeters-Gatzen braniti na način da dokaže da njegova radnja ne bi dovela do njegove odgovornosti ako bi se ocjenjivala prema pravu koje bi bilo mjerodavno za tužbu da ju je umjesto stečajnog upravitelja podnio pojedinačni vjerovnik zbog protupravne radnje (to jest, prema belgijskom pravu).

40 U obliku koji sud koji je uputio zahtjev sugerira, to jest u smislu da bi se Uredba o stečaju primjenjivala na tužbu za naknadu štete protiv banke Fortis, ali ne na „sve elemente te tužbe”. Međutim, želim naglasiti da činjenica da Uredba o stečaju nije primjenjiva na takvu tužbu ne znači, naravno, da bi ta uredba bila nevažna za određivanje ovlasti stečajnog upravitelja u tekućem stečajnom postupku, uključujući za pitanje procesne legitimacije za podnošenje tužbe (povodom štetne radnje) u drugoj državi članici.

41 Presuda od 8. lipnja 2017., *Vinyls Italia* (C-54/16, EU:C:2017:433, t. 47.)

42 Presuda od 9. studenoga 2016., *ENEFI* (C-212/15, EU:C:2016:841, t. 17.). Moje isticanje.

43 U pogledu odnosa između članaka 3. i 4. Uredbe o stečaju, vidjeti presudu od 10. prosinca 2015., *Kornhaas* (C-594/14, EU:C:2015:806, t. 17.).

92. U skladu s člankom 4. stavkom 2. točkom (m) Uredbe o stečaju, „[p]ravom države u kojoj se pokreću postupci [...] [p]osebno se utvrđuj[u] [...] pravila koja se odnose na ništavost, pobožnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za sve vjerovnike”.

93. U članku 13. predviđa se pak iznimka od primjenjivosti članka 4. stavka 2. točke (m), utvrđenjem da se potonja odredba „ne primjenjuje [...] kada osoba koja je imala korist od radnje štetne za vjerovnike dokaže da (i.) je za navedenu radnju mjerodavno pravo države članice različite od one u kojoj je postupak pokrenut, i (ii.) u tom se slučaju te radnje ni na koji način ne smiju osporiti sukladno tom pravu”. Dakle, članak 13. primjenjiv je samo na predmete u kojima je primjenjiv sam članak 4. stavak 2. točka (m).

94. Teško je vidjeti na koji bi se način tužbu Peeters-Gatzen o kojoj se radi u glavnom postupku moglo smatrati obuhvaćenom pravilom „koj[e] se odnos[i] na ništavost, pobožnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za sve vjerovnike” u smislu članka 4. stavka 2. točke (m) Uredbe o stečaju. Svrha takve tužbe nije proglašenje radnje treće osobe ništavom, pobožnom ili nemogućom za izvršenje, nego naknada štete zbog protupravnog postupanja te treće osobe prema vjerovnicima. Stoga, budući da se članak 4. stavak 2. točka (m) ne bi primjenjivao u glavnom postupku, ni iznimka iz članka 13. ne bi se primjenjivala.

95. Dodatna prepreka primjenjivosti članka 13. proizlazi, kako se čini, iz njegova teksta i svrhe. Što se teksta tiče, u toj se odredbi spominje „osoba koja je *imala korist* od radnje štetne za vjerovnike” (moje isticanje). Što se pak svrhe tiče, Sud je utvrdio da je cilj iznimke iz članka 13., koju se mora usko tumačiti⁴⁴, „zaštititi legitimna očekivanja osobe koja je imala koristi od radnje koja je bila štetna za sve vjerovnike na način da predviđa da će ta radnja i nakon otvaranja stečajnog postupka biti uređena pravom koje je na nju bilo primjenjivo u trenutku kada je poduzeta [...]”⁴⁵.

96. U ovom predmetu ne vidim radnju od koje je banka Fortis *imala korist* te čije bi učinke trebalo održati na snazi kako bi se *zaštitila legitimna očekivanja* te banke. Iznimku iz članka 13. Uredbe o stečaju se stoga, podložno obvezi uskog tumačenja, ne može smatrati primjenjivom na glavni postupak.

97. Zaključno, ako bi se smatralo da je tužba Peeters-Gatzen obuhvaćena područjem primjene Uredbe o stečaju, za nju bi isključivo bio mjerodavan *lex fori concursus*. Osim toga, nije moguće pozvati se na članak 13. te uredbe kako bi se u obzir uzelo neko drugo pravo.

98. Još bi se moglo dodati da rasprava u ovom odjeljku potvrđuje, prema mojemu mišljenju, da je pravilan odgovor na prvo pitanje taj da se Uredba o stečaju ne primjenjuje na tužbu Peeters-Gatzen. Naime, ako bi se ta uredba primjenjivala na takvu tužbu, to bi značilo da pravo mjerodavno za navodnu štetnu radnju ne bi bilo belgijsko pravo (pravo države u kojoj se navodna štetna radnja dogodila), nego nizozemsko pravo (pravo države u kojoj je protiv osobe za koju je navedeno da je imala korist od štetne radnje kasnije pokrenut stečajni postupak). Ta bi činjenica izazvala, kako proizlazi iz rasprave u predmetnom odjeljku, praktičnu potrebu za prilično umjetnim i kompliciranim pravnim rješenjem kako bi se odbila primjena općih pravila Uredbe o stečaju, u vidu čega se postavlja pitanje zašto bi se ta pravila uopće trebala primjenjivati. Takva potreba potvrđuje da odnosna tužba i stečajni postupak doista nisu tijesno i nužno povezani.

⁴⁴ Presuda od 15. listopada 2015., Nike European Operations Netherlands (C-310/14, EU:C:2015:690, t. 18.)

⁴⁵ Presuda od 15. listopada 2015., Nike European Operations Netherlands (C-310/14, EU:C:2015:690, t. 19.). Vidjeti također presudu od 8. lipnja 2017., Vinyils Italia (C-54/16, EU:C:2017:433, t. 30.).

C. Drugi dio trećeg pitanja: Uredba Rim II

99. Sud koji je uputio zahtjev drugim dijelom trećeg pitanja pita bi li bilo moguće, ako je za tužbu Peeters-Gatzen isključivo mjerodavan *lex fori concursus*, u obzir uzeti, izravno ili barem po analogiji te na temelju članka 17. Uredbe Rim II. u vezi s člankom 13. Uredbe o stečaju, sigurnosna pravila i pravila postupanja na snazi u mjestu gdje se dogodila navodna protupravna radnja (to jest, u Belgiji), kao što su financijska pravila postupanja za banke.

100. Koliko mi je poznato, Sud nikada nije tumačio članak 17. Uredbe Rim II. Ta odredba omogućuje da se prilikom ocjene postupanja osobe za koju se utvrđuje odgovornost *vodi računa o tome da se poštuju* (a ne da se primijene), *stvarno* (a ne kao pravno pravilo) i *koliko god je to potrebno* (što znači da sudac ima određenu slobodu), sigurnosna pravila i pravila postupanja koja su bila na snazi na mjestu i u vremenu nastanka događaja koji je prouzročio odgovornost.

101. Da bi se članak 17. Uredbe Rim II primjenjivao u glavnom postupku, ta bi uredba morala biti vremenski primjenjiva. Točno je da određivanje vremenskog područja primjene Uredbe Rim II, kako je utvrđeno u njezinim člancima 31. i 32., nije samorazvidno. Međutim, Sud je u presudi Homawoo pojasnio da te odredbe treba tumačiti na način da nacionalni sud mora tu uredbu primijeniti samo na štetu koja proizlazi iz događaja koji su se *dogodili nakon* 11. siječnja 2009. Datum pokretanja postupka za naknadu štete ne utječe na određivanje vremenskog područja primjene te uredbe⁴⁶.

102. Stoga, s obzirom na presudu Homawoo te bez potrebe za provjerom spadaju li financijska pravila postupanja za banke pod pojam „sigurnosna pravila i pravila postupanja”, smatram da članak 17. Uredbe Rim II nije primjenjiv na glavni postupak.

103. Naposljetku, sud koji je uputio zahtjev raspituje se o mogućnosti da se članak 17. Uredbe Rim II (kao i članak 13. Uredbe o stečaju) u ovom predmetu u obzir uzme *po analogiji*. Nedvojbeno je točno da nacionalni sud može svako pravno pravilo ili načelo Unije, neovisno o tome je li na snazi ili nije te proizvodi li obvezujuće pravne učinke ili ne, potencijalno uzeti u obzir, u mjeri u kojoj interpretativna i provedbena pravila države tog suda to dopuštaju⁴⁷ te u mjeri u kojoj nacionalni sudac takvu fakultativnu inspiraciju izvučenu iz prava Unije smatra korisnom za rješavanje predmeta u pitanju.

104. Međutim, smatram da je relevantnije postaviti pitanje, ponovno⁴⁸, je li doista potrebno koristiti komplicirano pravno rješenje, u ovom slučaju primjenu pravila po analogiji, izvan njihova materijalnog i vremenskog područja primjene, kako bi se došlo do rješenja (primjena belgijskog prava) koje rješava problem (primjenjivost nizozemskog prava na temelju Uredbe o stečaju) koji nije ni trebao nastati (jer bi se na tužbu Peeters-Gatzen trebala primjenjivati Uredba Bruxelles I). U svakom slučaju, u tom pogledu mislim da ta pitanja suda koji je uputio zahtjev samo potvrđuju da odnosna tužba i stečajni postupak nisu tijesno povezani.

V. Zaključak

105. S obzirom na navedeno, predlažem da Sud na sljedeći način odgovori na pitanja koja je postavio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske):

Tužba za naknadu štete koja proizlazi iz općih pravila građanskog prava, a koju protiv treće osobe, iz razloga što je ta treća osoba protupravno postupila prema vjerovnicima, podnese stečajni upravitelj na temelju svoje obveze predviđene nacionalnim pravom o stečaju da za račun stečajnih vjerovnika

46 Presuda od 17. studenoga 2011., Homawoo (C-412/10, EU:C:2011:747, t. 37.)

47 U pogledu upotrebe analogije u okviru prava Unije, vidjeti presudu od 12. prosinca 1985., Krohn (165/84, EU:C:1985:507, t. 14. i navedenu sudsku praksu).

48 Vidjeti točku 98. ovog mišljenja.

upravlja stečajnom masom te je likvidira, pri čemu sredstva ostvarena tom tužbom ulaze u stečajnu masu, spada u materijalno područje primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima.